

Teemu Tommola

JOULUORATORIO

naiskuorolle, mezzosopraanolle ja soitinyhtyeelle

Pienoispartituuri

SISÄLLYS

Yleistä	
Esitysohjeita	
Teksti ja suomennokset	
1. Evankelista	1
2. Joululaulu: Oi ruusu Iisain juuren	2
3. Evankelista	4
4. Joosefin laulu	6
5. Joululaulu: Puer natus in Betlehem	10
6. Evankelista	15
7. Marian ensimmäinen laulu	17
8. Evankelista	21
9. Enkelin laulu	24
10. Evankelista	25
11. Enkelkuoron laulu	26
12. Aaria ja joululaulu: In dulci jubilo	28
13. Evankelista	32
14. Paimenten laulu	33
15. Evankelista	40
16. Marian toinen laulu	41
17. Joululaulu: Ecce novum gaudium	43

YLEISTÄ

Oratorion rakenne noudattaa vanhojen mestareiden esimerkkiä tietyin muutoksin. Evankeelistan resitatiivit (Luukkaan evankeliumi 2:1–18) olen antanut kuoron laulettaviksi. Aarioita on vain yksi; sen lisäksi Joosef on saanut oman laulunsa ja Maria kaksi. Koraalit olen korenut renessanssiaikaisilla joululauluilla.

Raamatuntekstit ovat vuoden 1992 suomennoksesta Kirkkohallituksen luvalla. Saksankielisistä joululauluista olen käyttänyt suomennoksia, latinankielisistä alkutekstiä. Joosefin ja Marian mietteitä kirjoitin myös itse.

ESITYSOHJEITA

Evankelistan resitatiivit – osat 1, 3, 6, 8, 10, 13 ja 15 – on sävelletty koko kuorolle. Perinteisen sooloresitatiivin tavoin niissä tulee erityisesti kiinnittää huomiota luontevaan puheen rytmiihin. Nuotinnettuja rytmejä on tarkoitus seurata melko tarkkaan, mutta ne ovat kuitenkin viitteellisiä ja ennen kaikkea osoittamassa, mitä vauhtia kerronta etenee ja mikä tavalta kulloinkin osuu iskulle. Milloin niiden täsmällinen toteutus johtaisi epäluontevaan kulmikkuteen, on yhtäaikainen, tavukestoiltaan kielenmukainen kerronta asetettava etusijalle! Resitatiivit voi halutessaan antaa myös (nais- tai mies-)solistin tehtäväksi. Tällöin

- osassa 8 solisti laulaa vain neljä ensimmäistä tahtiä, ja
- osassa 13 solisti laulaa S1-stemmaa, ja kuoro tulee mukaan osan viimeisen tahdin alusta.

Teos on soitinnettua pienehköä kuoroa ajatellen. Voimakasäänisen kuoron kanssa voidaan soolojousien sijaan käyttää pientä jousiyhtyettä. Tällöinkin on syytä esittää soolojousin osat 5, 9, 13 ja 16 sekä harkinnan mukaan osa 7. Osassa 5 voi kuitenkin koko yhtye soittaa kaikki forte-jaksot.

Osa 5 on epäsäännöllisten rytmien vuoksi teoksen vaikein. Sen voi tarvittaessa jättää pois. Toisaalta sen voi myös esittää neliänisellä kuorolla ilman solistia. Tällöin kakkossopraanot laulavat solistin stemman.

Osa 12 on tarkoitus esittää barokkiaarian tyylisiin. Melodian koristelu kuuluu asiaan, etenkin kertauksissa. Continuostemman voi soittaa pianolla tai, jos mahdollista, sopii hyvin käyttää tyylinsä mukaista continuokokoonpanoa (esim. cembalo/urut, sello, kontrabasso). Pienellä painettu on vain ehdotus; continuosoiton taitaja on vapaa soittamaan mielensä mukaan.

Siltä varalta, että kuoro on iso ja käytettävissä on sopiva soitin (kaksi patarumpua tai tarkoitukseen sopiva säveltasoton rumpu), olen varustanut muutaman osan rumpustemmalla. Sen voi kuitenkin vapaasti jättää pois.

TEKSTI JA SUOMENNOKSET

1. EVANKELISTA.

Siihen aikaan antoi keisari Augustus käskyn, että koko valtakunnassa oli toimitettava verollepano. Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Quiriniuksen ollessa Syrian käskynhaltijana. Kaikki menivät kirjoittautumaan veroluetteloon, kukaan omaan kaupunkiinsa.

Luuk. 2:1–3

*

2. JOULULAULU.

Oi, ruusu Iisain juuren nyt kukkaan puhkesi.
Myös pyhä kirja suuren tään ihmeen ennusti.
Tuo kukka suloinen valaisee loistollansa yön synkän, talvisen.

Nyt ruusun pyhyydestä soi sana Jesajan:
Hän syntyy neitsystä ja vapaahtaa maan.
Nyt Jumalamme on poikansa meille suonut. Siks' kiitos soikohon!

*saksalainen
suom. san.
Kyllikki
Solanterä*

*

3. EVANKELISTA.

Niin myös Joosef lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista ja meni verollepanoa varten Juudeaan, Daavidin kaupunkiin Betlehemiin, sillä hän kuului Daavidin sukuun. Hän lähti sinne yhdessä kihlattunsa Marian kanssa, joka odotti lasta.

Luuk. 2:4–5

*

4. JOOSEFIN LAULU.

Oi, Joosef! Pitkä on matka Nasaretista Betlehemiin,
mielessä monta kysymystä, äänen lausumatonta:

Onko oikein maksaa keisarille veroa vai ei?
Mitä järkeä on lähteä tällaiselle matkalle?
Mitä jos synnytys alkaa nyt?
Olisiko pitänyt purkaa kihlaus?

TT

*Älä pelkää ottaa Mariaa vaimoksesi.
Se, mikä hänessä on siinnyt, on lähtöisin Pyhästä Hengestä.
Hän synnyttää pojan, ja sinun tulee antaa pojalle nimeksi Jeesus.*

Matt. 1:20–21

Oi, Joosef! Pitkä on matka Nasaretista Betlehemiin.

*

5. JOULULAULU.

Puer natus in Betlehem, unde gaudet Jerusalem, alleluia!
Assumsit carnem hominis verbum Patris altissimi, alleluia!
Per Gabrielis nuntium virgo concepit filium, alleluia!
De matre natus virgine sine virili semine, alleluia!

Piae cantiones

(Poika on syntynyt Betlehemissä, siitä riemuitsee Jerusalem, halleluja!
Korkeimman Isän sana omaksui ihmishahmon, halleluja!
Gabrielin ilmoituksen mukaisesti neitsyt synnytti pojant, halleluja!
Poika syntyi neitsytäidistä ilman michen siementä, halleluja!)

*

6. EVANKELISTA.

Heidän siellä ollessaan tuli Marian synnyttämisen aika, ja hän synnytti pojant, esikoisensa. Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa majapaikassa.

Luuk. 2:6–7

*

7. MARIAN ENSIMMÄINEN LAULU.	<p>Äiti! Minustako on tullut äiti? Tuskin olen edes vaimo, vasta äsknen leikin oman äitini helmassa. Missä eilen siinsi lapsuuden taivas, aukeaa nyt sukupolvien ääretön avaruuus.</p> <p>En tiedä, ymmärränkö tätä. En tiedä, halusinko tätä. En tiedä, pystynkö tähän...</p> <p><i>Älä pelkää, Maria [...] Sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojani, ja sinä annat hänelle nimaksi Jeesus.</i></p>	TT
		<i>Luuk. 1:30</i>
	<p>Äiti! Kuuletko, lapsonen, tässä on äiti! Älä pelkää mitään, minä olen sinun kanssasi. Minä ymmärrän, minä haluan, minä pystyn.</p>	TT
	*	
8. EVANKELISTA.	<p>Sillä seudulla oli paimenia yöllä ulkona vartioimassa laumaansa. Yhtäkkiä heidän edessään seisoi Herran enkeli, ja Herran kirkkaus ympäröi heidät. Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille:</p>	<i>Luuk. 2:8–10</i>
9. ENKELIN LAULU.	<p><i>Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle.</i> <i>Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja.</i> <i>Hän on Kristus Herra. Tämä on merkkinä teille:</i> <i>te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä.</i></p>	<i>Luuk. 2:10–12</i>
	*	
10. EVANKELISTA.	<p>Ja samalla hetkellä oli enkelin ympärillä suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen:</p>	<i>Luuk. 2:13</i>
11. ENKELKUORON LAULU.	<p><i>Jumalan on kunnia korkeussissa, maan päällä rauha ihmisiä, joita hän rakastaa.</i></p>	<i>Luuk. 2:14</i>
	*	
12. AARIA JA JOULULAULU.	<p>Kuinka ihanat ovat vuorilla ilosanoman tuojan askelet! Hän ilmoittaa rauhan tulon, tuo suuren ilosanoman, hän tuo pelastuksen sanoman.</p> <p>Ubi sunt gaudia, ei surun siell' siaa, kussa enkelit laulavat nova cantica ja taivaat kaikki kajaavat in regis curia. Auta sinn', Herra!</p>	<i>Jes. 52:7</i> <small>(Siellä missä ilot ovat) (uusia virsiä) (kuninkaan hovissa)</small> <small>saksalainen suom. san. Pietari Melartopaeus</small>
	*	
13. EVANKELISTA.	<p>Kun enkelit olivat menneet takaisin taivaaseen, paimenet sanoivat toisilleen:</p>	<i>Luuk. 2:15</i>
14. PAIMENTEN LAULU.	<p>Nyt Betlehemiin! Siellä me näemme sen, mitä on tapahtunut, sen, minkä Herra meille ilmoitti.</p>	<i>Luuk. 2:15</i>
	*	
15. EVANKELISTA.	<p>He lähtivät kiireesti ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen, joka makasi seimessä. Tämän nähdessään he kertoivat, mitä heille oli lapsesta sanottu. Kaikki, jotka kuulivat paimenten sanat, olivat ihmeissään. Mutta Maria kätki sydämeensä kaiken, mitä oli tapahtunut.</p>	<i>Luuk. 2:16–19</i>
	*	

16. MARIAN TOINEN
LAULU.

Poikani, sinä, jonka synnytin, [...] kuule tämä: avaa sinä suusi hiljaisten *Sananl. 31:2, 8–9*
puolesta, hanki oikeutta syrjityille. Avaa suusi ja anna oikea tuomio,
aja köyhän ja kurjan asiaa.

17. JOULULAULU.

Ecce novum gaudium, ecce novum mirum!

Piae Cantiones

Virgo parit filium, quae non novit virum,
quae non novit virum sed ut pyrus pyrum,
gleba fert papyrus, florens lilium.
Ecce quod natura mutat sua iura,
virgo parit pura Dei filium.

Mundum Deus flebilem cernens in ruina,
rosam delectabilem produxit de spina,
produxit de spina, natum de regina
qui est medicina, salus gentium.
Ecce quod natura mutat sua iura,
virgo parit pura Dei filium.

Nequivit divinitas plus humiliari,
nec nostra carnalitas magis exaltari,
magis exaltari, Deo coaequari,
caelo collocari per coniugium.
Ecce quod natura mutat sua iura,
virgo parit pura Dei filium.

(Katsa, mikä uusi ilonaihe, mikä uusi ihme:
Neito synnyttää pojantäytäntöön tuntematta,
niin kuin tuli tuottaa tulen,
multa kaislan, lilja kukinnon.
Sillä katsa, luonto muuttaa lakejaan,
neitsyt synnyttää Jumalan pojantäytäntöön.)

Nähtyään maailman itkevän raunioissa on Jumala
kasvattanut piikkien keskelle ihastuttavan ruusun,
kuningattaresta syntyneen lapsen,
joka on kansojen lääke ja pelastus.
Sillä katsa, luonto muuttaa lakejaan,
neitsyt synnyttää Jumalan pojantäytäntöön.)

Jumalallinen ei olisi voinut alempaan nöyrtyä
eikä meidän lihallisuuttamme korkeammalle kohottaa,
kuin ottamalla meidät tämän liiton myötä taivaaseen
asumaan Jumalan kanssa Hänens kaltaisinaan.
Sillä katsa, luonto muuttaa lakejaan,
neitsyt synnyttää Jumalan pojantäytäntöön.)

KOKOONPANO

Viulu
Alttoviulu
Piano
(Patarummut in C, G ad lib.)
Mezzosopraano
Naiskuoro

KANTAESITYS

Naiskuoro Ilona ja The Larks säveltäjän johdolla Helsingissä 2.12.2017

KESTO

32 minuuttia

Naiskuoro Ilonalle

JOULUORATORIO

sanat: Raamattu, renessanssiaikaiset joululaulut, Teemu Tommola

1. EVANKELISTA

1 Juhlallinen adagio ♩ = 60

Teemu Tommola

VIULU *f*

ALTTOVIULU *f*

PATARUMMUT
(C, G) ad lib.

NAISKUORO
(SSAA)

fluontevasti julistaen

Sii-hen ai-kaan an-toi kei - sa - ri Au - gus-tus kä-s-kyn, et-tä ko-ko val - ta-kun-nas-sa o - li toi-mi-tet-ta-va

Juhlallinen adagio ♩ = 60

PIANO

5

ve-rol-le-pa-no. Tä-mä ve-rol - le-pa-no o - li en-sim-mäi-nen ja ta-pah-tui Qui - ri - ni-uk-sen ol-les-sa Syy - ri-an kä-s-kyn-

9

hal - ti - ja - na. Kaik-ki me-ni-vät kir-joit-tau-tu-maan ve-ro - lu - et - te-loon, ku-kin o-maan kau-pun-kiin - sa.

attacca

attacca

2. JOULULAULU: OI RUUSU IISAIN JUUREN

13 Poco andante $\text{♩} = 72$

VIULU *mp* *f*
ALTTOVIULU *mf*

SOPRAANO 1 *f molto legato*
Oi, ruu - su Ii - sain juu - ren
mp kepeästi ruu - sun py - hyy - des - tä
Aa...

SOPRAANO 2 *mp kepeästi*
ALTTO 1 *Aa...*
ALTTO 2 *f molto legato*
Oi, ruu - su Ii - sain juu - ren
ruu - sun py - hyy - des - tä

Piano

17 Poco andante $\text{♩} = 72$

VIULU *mp* *f*
ALTTOVIULU *mf*

SOPRAANO 1
nyt kuk - kaan puh - - ke - si. Myös
soi sa - na Je - - sa - jan: Hän
Aa...

SOPRAANO 2
ALTTO 1
ALTTO 2
Piano

SOPRAANO 1
nyt kuk - kaan puh - - ke - si. Myös
soi sa - na Je - - sa - jan: Hän

21

py - hä kir - ja suu - ren tääñ ih - meen en - - - nus -
 syn - ty neit - sy - es - tä ja va - pah - - taa - - pi
 py - hä kir - ja suu - ren tääñ ih - meen en - - - nus -
 syn - ty neit - sy - es - tä ja va - pah - - taa - - pi

25

ti. Uu..
 maan. uu... f molto legato
 Tuo kuk - ka su - loi -
 Nyt Ju - ma - lam - me f molto legato
 Tuo kuk - ka su - loi -
 Nyt Ju - ma - lam - me

29

...va - lai - see lois - tol - lan - - sa
 ...poi - kan - sa meil - le suo - - nut.
 aa...
 p mp
 nen... uu... aa... f
 on...
 va - lai - see lois - tol - lan - - sa
 poi - kan - sa meil - le suo - - nut.

33

yön
Siks' syn - kän, tal soi - vi - sen.
kii - tos - - - ko - - hon!

yön
Siks' syn - kän, tal soi - vi - sen.
kii - tos - - - ko - - hon!

36 1. 2. rit.

Näin Aa...
Näin Aa...

3. EVANKELISTA

39 Adagio con calore $\text{♩} = 60$

VIULU ALTTOVIULU NAISKUORO (SSAA) PIANO

mp *espressivo*

mf *ei niin julistavasti*
Niin myös Joo-sef läh-ti Ga-li-le-as-ta, Na-sa-re-tin kau-pun-gis-ta ja me-ni ve-rol-le pa-no-a var-ten Juu-de-

Adagio con calore $\text{♩} = 60$

44

aan, Daa-vi-din kau-pun-kiin Bet - le-he - miin, sil - lä hän kuu-lui Daa - vi - din su - kuun.

49

vielä lempäämmin
Hän läh - ti sin - ne yh - des - sä kih - lat - tun - sa Ma - ri - an kans - sa,

52

poco rit.

Mm

Mm

Mm

jo - ka o - dot - ti las - ta.

jo - ka o - dot - ti las - ta.

poco rit.

4. JOOSEFIN LAULU

Energisesti ja täsmällisesti ♩ = 80

VIULU

ALTOVIULU

SOPRAANO 1

SOPRAANO 2

ALTTO 1 *mp*
Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef!

ALTTO 2 *mp*
Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef!

Energisesti ja täsmällisesti ♩ = 80 con Ped.

PIANO *mp*

64

Pit - kä on mat - ka, pit - kä on mat - ka Na-sa-re-tis - ta Bet - le-he-miin.

Pit - kä on mat - ka, pit - kä on mat - ka Na-sa-re-tis - ta Bet - le-he-miin.

Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef!

Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef!

PIANO

68

Mie-les-sä mon-ta ky-sy-mys-tä ää-neen lau-su-ma-ton-ta.
Mie-les-sä mon-ta ky-sy-mys-tä ää-neen lau-su-ma-ton-ta.
Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef! On-ko
Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef!

72

oi - kein mak-saa kei - sa-ri - le ve-ro-a vai ei?
Mi-tä jär - ke-ää o-li läh - te-ää täl - lai - sel - le mat - kal - le?
senza Ped.

76

Mi-tä jos syn - ny-tys al - kaa nyt?
mm.
O-li-si-ko pi-tä-nyt pur - kaa kih - laus?
mm.
mm.

80

tai: samoin t. 82, 84 ja 90
Ä-lä pel - kää
A-lä pel - kää ot - taa Ma-ri-aa vai - mok - se - si... Se, mi - kä hä - nes - sä on siin - nyt...

84

espressivo
on läh - töi - sin Py-häs - tä Hen - ges - tä...

88

espressivo

Hän syn - nyttä po - jan...

ja si-nun tu-lee an - taa po-jal-le ni-mek - si Jee-sus.

Pit - kä on mat- ka, pit - kä on mat- ka Na-sa-re-tis - ta Bet - le-he- miin.

Pit - kä on mat- ka, pit - kä on mat- ka Na-sa-re-tis - ta Bet - le-he- miin.

Oi, Joo - sef! Oi, Joo - sef!

con Ped.
mp

98

molto rall.
mp

Oo oo oo oi, Joo - sef! Oo oo oo oi, Joo - sef! Oi, Oi, Joo - sef!

mp

molto rall.

p

5. JOULULAULU: PUER NATUS IN BETLEHEM

Huom! Tahtiin 185 saakka kuoro jakautuu tasan kolmeen stemmeen (SAA); siitä eteenpäin SSAA.

Liikkuvasti ♩ = 108

105 détaché,
pelimannityliin
mp pidätellen

VIULU

ALTTOVIULU

détaché,
pelimannityliin
mp pidätellen

MEZZOSOPRAANO

SOPRAANO

ALTTO 1

ALTTO 2

mf tansillisesti

Piano accompaniment: Sustained chords in 5/8 time.

Pu-er na-tus in

Al - le - lu

Liikkuvasti ♩ = 108

PIANO

114

Beth-le-hem, in Beth - le-hem un-de gau-det Je - ru - sa - lem, al - le - lu - ia, al - le - lu - ia.

Al - le - lu - ia, al - le, al-le-lu - ia, al-le-lu - ia, al - le - lu - ia, al - le, al-le-lu - ia, al-le-lu - ia, al - le - lu - ia,

p

mp

mf

mp

124

1 2 3 | △ | △ △ | 1 2 3 | △ | △ △ | 1 △ | △ | △ | △ | △

-ia, al - le - lu - ia! Aa_____ aa_____

ia, al - le - lu - ia! Aa_____ aa_____

ia, al - le, al-le-lu - ia, al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

mf

mf

mf

mf

mf

135

As - sum-sit car-nem ho-mi-nis, ho - mi - nis ver-bum Pat-ri-s al - tis - si-mi, al - le-lu-ia, al-

uu ia, al-
uu ia, al-
uu ia, al-

144

le - lu - ia!

mf tansillisesti
Per Gab-ri-e - lis
mf tansillisesti
Per Gab-ri-e - lis
mf tansillisesti
Per Gab-ri-e - lis

144

le - lu - ia!

Per Gab-ri-e - lis
mf tansillisesti
Per Gab-ri-e - lis
mf tansillisesti
Per Gab-ri-e - lis

154

nun-ci-um, nun - ci - um vir-go con-ce-pit fi - li-um, al - le-lu-ia, al - le - lu - ia!

nun-ci-um, nun - ci - um vir-go con - ce - pit fi - li-um, al - le-lu-ia, al - le - lu - ia!

nun-ci-um, nun - ci - um vir-go con - ce - pit fi - li-um, al - le-lu-ia, al - le - lu - ia!

164

I △ I △ I △ △ I 1 2 3 △ △ △ I △ △ I △

De mat-re na-tus vir - gi-ne, vir - gi - ne

173

si-ne vi - ri - li se - mi-ne, al - le-lu - ia, al - le - lu - ia. si-ne vi - ri - li

mm De mat-re na-tus vir - gi-ne, vir - gi - ne si-ne vi - ri - li

mm De mat-re na-tus vir - gi-ne, vir - gi - ne si-ne vi - ri - li

mm De mat-re na-tus vir - gi-ne, vir - gi - ne si-ne vi - ri - li

182

se - mi-ne, al - le-lu - ia, al - le - lu - ia.

se - mi-ne, al - le-lu - ia, al - le - lu - ia!

se - mi-ne, al - le-lu - ia, al - le - lu - ia!

se - mi-ne, al - le-lu - ia, al - le - lu - ia!

193

Al-le-lu - ia, al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

Al-le-lu - ia, al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

Al-le-lu - ia, al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

mf

f

Al-le-lu - ia, al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

Al-le-lu - ia, al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

Al-le-lu - ia, al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

=

204

Al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

Al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

Al - le - lu - ia!

- ia!

Al-le-lu - ia, al - le - lu - ia!

Al - le - lu - ia!

=

6. EVANKELISTA

Andante con moto $\text{♩} = 84$

VIULU

mp dolce

simile

ALTTOVIULU

NAISKUORO
(SSAA)

mf fluontevasti kertoen

Hei-dän siel - lä ol-les-saan tu-li Ma-ri-an syn-nyt-tä-mi-sen ai - ka,

Andante con moto $\text{♩} = 84$

PIANO

mp

221

mp dolce — *simile*

ja hän syn-nyt-i po-jan, e - si - koi-sen - sa. Hän ka-pa-loi lap-sen

227

ja pa - ni hä - net sei - meen, sil - lä

233

dim.

dim.

heil - le ei ol - lut ti - laa ma - ja - pai - kas - sa.

dim.

237

molto rit. *attacca*

ppp

molto rit. *attacca*

7. MARIAN ENSIMMÄINEN LAULU

241 Andante sostenuto ♩ = 66

VIULU *mp > simile*

ALTTOVIULU *mp*

MEZZOSOPRAANO *mp*
Äi - ti? Mi-nus-ta-ko on tul-lut

SOPRAANO 1 *p* *simile*
Mm mm mm mm

SOPRAANO 2 *mp*
Mm mm mm mm

ALTTO 1 *mp*
Mm mm mm mm

ALTTO 2 *p* *mp* *simile*
Mm mm mm mm

PIANO

250

flautando, sul A ord.

mf *mp* *mf* espr.

mf *mp*

mf
ää - ti? Tus-kin o-len e-des vai-mo, vas-ta äs-ken lei-kin o-man äi-ti-ni hel-mas-sa.

p *simile*
— Tus - kin, vai - mo, lei - kin, äs - ken... Mis - sä ei - len siin-si

p *simile*
— Tus - kin, vai - mo, lei - kin, äs - ken... Mis - sä ei - len siin-si

p *simile*
— Tus - kin, vai - mo, lei - kin, äs - ken... Mis - sä ei - len siin-si

p *simile*
Tus - kin, vai - mo, lei - kin, äs - ken... Mis - sä ei - len siin-si

sempre con Ped.
p *mf*

258

rubato

En tie-dä, ym-mär-rän-kö tä-tä.

lap - suu - den tai - vas, au - ke-aa nyt su - ku - pol - vi - en ää - re - tön a - va - ruus.
 lap - suu - den tai - vas, au - ke-aa nyt su - ku - pol - vi - en ää - re - tön a - va - ruus.
 lap - suu - den tai - vas, au - ke-aa nyt su - ku - pol - vi - en ää - re - tön a - va - ruus.
 lap - suu - den tai - vas, au - ke-aa nyt su - ku - pol - vi - en ää - re - tön a - va - ruus.

267

En tie-dä, ha-lu-sin - ko tä-tä. En tie - dä, pys - tyn - kö tä - hän...

Ä-lä pel - kää, Ma - ri - a,
 Ä-lä pel - kää, Ma - ri - a,
 Ä-lä pel - kää, Ma - ri - a,
 Ä-lä pel - kää, Ma - ri - a,

275

come prima

si-nä tu-let ras-kaak-si ja syn - ny-tät po-jan, ja si-nä an - nat hä-nel - le ni-mek - si Jee-sus.

Äi - - ti, Mm

si-nä tu-let ras-kaak-si ja syn - ny-tät po-jan, ja si-nä an - nat hä-nel - le ni-mek - si Jee-sus.

si-nä tu-let ras-kaak-si ja syn - ny-tät po-jan, ja si-nä an - nat hä-nel - le ni-mek - si Jee-sus.

si-nä tu-let ras-kaak-si ja syn - ny-tät po-jan, ja si-nä an - nat hä-nel - le ni-mek - si Jee-sus.

p

282

rubato

kuu-let-ko, lap-se-ni, täs-sä on äi - ti! Ä-lä pel-kää mi-tään, mi-nä o-len si-nun kans-sa-si. Mi-nä

simile

Et - hän pel - kää äi - din kans - sa...

simile

Et - hän pel - kää äi - din kans - sa...

simile

Et - hän pel - kää äi - din kans - sa...

p

mm

p

p

p

p

p

290

ym - mär - rän,
mi - nä ha - lu - an,
mi - nä

295

rall.
mp mf
mp mf
p mp mp mf
Mm aa
Mm aa
Mp mp mp mf
Mm aa
Mm aa
Mp mp mp mf
Mm aa
aa
rall.

pys - tyn!
Mm
aa
Mm
aa
Mm
aa
Mm
aa

8. EVANKELISTA

Lento ♩ = 50

301 VIULU *tremolo sul pont.* *p* tremolo sul pont. *mf* ord.

ALTTVOIULU *p* ord.

MEZZOSOPRAANO

NAISKUORO (SSAA) *mp* 3 Sil-lä seu-dul-la o-li pai-me-ni-a yöl-lä ul-ko-na var-ti-oi-mas-sa lau-maan-sa.

Lento ♩ = 50

PIANO *p ma pesante* *mf*

306

f

f komeasti 3 Yht-äk-ki-ä hei - dän e-des-sääñ sei - soi Her - ran en - ke - li ja Her - ran kirk - kaus ym-pä-röi hei - dät.

f komeasti 3 Yht-äk-ki-ä hei - dän e-des-sääñ sei - soi Her - ran en - ke - li ja Her - ran kirk - kaus ym-pä-röi hei - dät.

f komeasti 3 Yht-äk-ki-ä hei - dän e-des-sääñ sei - soi Her - ran en - ke - li ja Her - ran kirk - kaus ym-pä-röi hei - dät.

f komeasti 3 Yht-äk-ki-ä hei - dän e-des-sääñ sei - soi Her - ran en - ke - li ja Her - ran kirk - kaus ym-pä-röi hei - dät.

f *mf* *f* *mf poco a poco crescendo*

Doppio movimento ♩ = 100

309

S1&2: Eriaikaisia alasäpsiä kromaattisia juoksutuksia, säveltasot vapaat, ei kuitenkaan aivan glissando.

A1&2: Toista lausetta omaan tahtiin. Sanojen ei pidä erottua, vaan tavoitteena on jännettävä kuhina.

Yhtäkkiä heidän edessään seisoi Herran enkeli...

Herran kirkkaus ympäröi heidät...

kertaus ad lib.

311

(8)

313

rit.

S2&A1: Painokkaasti ja dramaattisesti puhuen;
erillään pianon temposta mutta keskenään yhtenäisesti.
Voi toteuttaa myös vahvaänisen laulajan puhesoolona.

Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille:

Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille:

rit.

Lento $\text{♩} = 50$

attacca

Al - kää pe - lät - kö!

Al - kää pe - lät - kö!

Al - kää pe - lät - kö!

Aa.....aa.....

Lento $\text{♩} = 50$

attacca

9. ENKELIN LAULU

321 Ei liian noopeasti $\downarrow = 50$

VIULU $\text{G}^{\#} \text{F}^{\#}$ - $\text{G}^{\#}$ *mp*

ALTTOVIULU $\text{B}^{\#} \text{C}^{\#}$ - $\text{G}^{\#}$ *mf*

MEZZOSOPRAANO $\text{G}^{\#} \text{F}^{\#}$ *mf*

Mi-nä il-moi-tan teil-le il-lo-sa-no-man, suu-ren i-lon ko-ko kan-sal-

Ei liian noopeasti $\downarrow = 50$

PIANO *mp, giocoso*

326

$\text{G}^{\#}$ - . . . - - - -

$\text{B}^{\#}$ - - - - - - - - *p*

$\text{G}^{\#}$ *f* le. Tä-nää-on teil-le Daa-vi-din kau-pun-gis-sa syn-ty-nyt Va-pah-ta-ja. *mf*

crescendo

$\text{B}^{\#}$ *f* *mp, secco*

333 pizz.

$\text{G}^{\#}$ - - - - *f* - - - -

$\text{B}^{\#}$ - - - - - - - -

Kris-tus, Her-ra. Tä-mä-on merk-ki-nä teil-le: te löy-dät-te lap -

dolce

$\text{B}^{\#}$ - - - - - - - -

340

sen, jo - ka ma - kaa ka - pa - loi - tu - na sei - - - mes - sää.

344

Te löy - dät - te lap - sen, jo - ka ma - kaa ka - pa - loi - tu - na sei - mes - sää.

10. EVANKELISTA

Juhlallinen adagio $\text{♩} = 60$

VIULU attacca

ALTOVIULU attacca

PATARUMMUT
(C, G) ad lib. attacca

NAISKUORO
(SSAA) attacca

Ja sa-mal-la het-kel-lä o-li en-ke-lin ym-pä-ri-lä suu-ri tai-vaal-li-nen so-ta-jouk-ko, jo-ka y-lis-ti Ju-ma-laa sa-no-en:

Juhlallinen adagio $\text{♩} = 60$

PIANO attacca

11. ENKELKUORON LAULU

Allegro $\dot{\underline{\underline{d}}}$ = 72
détaché

VIULU 354 f détaché

ALTOVIULU f

MEZZOSOPRANO Kun - ni - a, kun - - - ni -

NAISKUORO (SSAA) Kun - ni - a, kun - ni - a, kun - ni - a,
Allegro $\dot{\underline{\underline{d}}}$ = 72

PIANO *mf*

360

Kun - ni - a, Ju-ma-lan on kun - ni - a kor - keuk - sis - sa,
kun - ni - a, kun - ni - a, kun - ni - a,

poco a poco cresc.

molto rit.

Ju-ma-lan on kun - ni - a kor - keuk - sis - sa,
kun - ni - a, Ju-ma-lan on kun - ni - a kor - keuk - sis - sa,
molto rit.

374 Largamente $\text{♩} = 54$

maan pääl - lä rau - ha,

maan pääl - lä rau - ha,

rau - ha,

Largamente $\text{♩} = 54$

*ff maestoso,
non rubato*

maan pääl - lä rau - ha,

387

*ff maestoso,
non rubato*

maan pääl - lä rau - ha,

396 con sord.

pp con sord.

mf

con sord.

pp con sord.

mf

rau - ha

maan pääl - lä rau - ha,

405

p

ih - mi - sil - lä,

joi - ta hän ra - kas - taa...

p

12. AARIA & JOULULAULU: IN DULCI JUBILO

Barokkityyliin $\downarrow = 100\text{-}108$

VIULU

ALTTOVIULU

MEZZOSOPRAANO

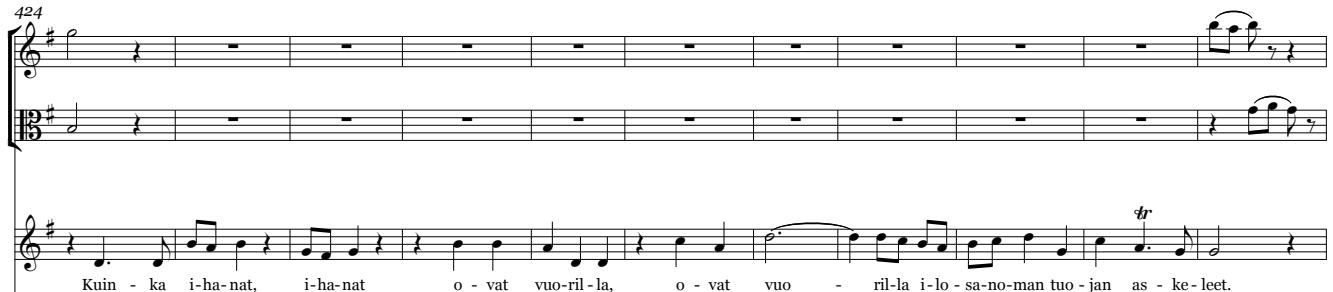

NAISKUORO (SSAA)

BASSO CONTINUO

Pienellä painettu on vain ehdotus; continuosoiton taitaja on vapaa soittamaan mielensä mukaan.

424

Kuin - ka i-ha-nat, i-ha-nat o - vat vuo-ril - la, o - vat vuo - ril-la i-lo - sa-no-man tuo - jan as - ke - leet.

435

Kuin - ka i-ha-nat,

445

i-ha-nat o - vat vu-o-ri-l-la, o - vat vuo - ril-la i-lo - sa-no-man tuo - jan as - ke- leet.

f

tr

f

f

f

tr

f

=

456

3

mf

Hän

— ei su - run siell' si - jaa, kus - sa en - ke-lit lau - la - vat no - va can - ti - ca

— ei su - run siell' si - jaa, kus - sa en - ke-lit lau - la - vat no - va can - ti - ca

— ei su - run siell' si - jaa, kus - sa en - ke-lit lau - la - vat no - va can - ti - ca

mf

469

il - moi-taa, hän il - moi - taa,

hän il - moi - taa rau -

ja tai - vaat kaik - ki ka - jaa - vat in re - gis cu - ri - a.

ja tai - vaat kaik - ki ka - jaa - vat in re - gis cu - ri - a.

ja tai - vaat kaik - ki ka - jaa - vat in re - gis cu - ri - a.

482

han tu - lon,

Hän il - moi - taa rau - han tu - lon, tuo suu - ren.

Au - ta sinn', Her - ra, au - ta sinn', Her - ra!

Au - ta sinn', Her - ra, au - ta sinn', Her - ra!

Au - ta sinn', Her - ra, au - ta sinn', Her - ra!

494

poco rit. a tempo

i - lo - sa-no-man, hän tuo pe - las - tuk - sen_ sa - no-man.

poco rit. a tempo

504

Kuin - ka i - ha-nat,

512

rit.

rit.

i - ha-nat o - vat vuo - ril - la, o - vat vuo - ril - la i - lo - sa-no-man tuo - jan as - ke - leet.

rit.

13. EVANKELISTA

Lento celeste $\text{♩} = 27 / \text{♩} = 54$
(johdetaan neljään, fraseerataan alla breve)

VIULU *p* con sord.

ALTOVIULU *p* con sord.

SOPRAANO 1 *p rauhallisesti*
Kun en - ke-lit, en - ke-lit o-li-vat

SOPRAANO 2 *p rauhallisesti*
Kun en - ke-lit, en - ke-lit o-li-vat

ALTTO 1 *p rauhallisesti*
Kun en - ke-lit, en - ke-lit o-li-vat

ALTTO 2 *p rauhallisesti*
Kun en - ke-lit, en - ke-lit o-li-vat

Lento celeste $\text{♩} = 27 / \text{♩} = 54$
(johdetaan neljään, fraseerataan alla breve)

PIANO *p*

526

men - neet, o - li-vat men-neet ta-kai - sin,
men - neet, o - li-vat men-neet ta-kai - sin,
men - neet, o - li-vat men-neet ta-kai - sin,
men - neet, o - li-vat men-neet ta-kai - sin,

(8) *p*

531

attacca

sempre p

ta - kai - sin tai - vaa - seen, —
pai-me-net sa-noi-vat toi - sil-leen - nn: —

sempre p

ta - kai - sin tai - vaa - seen, —
pai-me-net sa-noi-vat toi - sil-leen - nn: —

sempre p

ta - kai - sin tai - vaa - seen, —
pai-me-net sa-noi-vat toi - sil-leen - nn: —

sempre p

ta - kai - sin tai - vaa - seen, —
pai-me-net sa-noi-vat toi - sil-leen - nn: —

(8)

diminuendo al niente

attacca

14. PAIMENTEN LAULU

536 **Moderato ♩ = 108**

VIULU

ALTTOVIULU

MEZZOSOPRAANO

SOPRAANO 1

SOPRAANO 2

ALTTO 1

ALTTO 2

PIANO

Ne laulajat, joille *la-la* on liian nopea tässä tempossa, jatkavat hyminää tahdin 535 viimeisellä sävelellä tahdin 539 loppuun asti.

pp *cresc. mutta koko ajan hyvin kevysti*
La-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la *la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la* *la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la*

pp *cresc. mutta koko ajan hyvin kevysti*
La-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la *la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la* *la-la-la-la la-la-la-la la*

pp *cresc. mutta koko ajan hyvin kevysti*
La-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la *la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la* *la-la-la-la la-la-la-la la*

pp *cresc. mutta koko ajan hyvin kevysti*
La-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la *la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la* *la-la-la-la la-la-la-la la*

Moderato ♩ = 108

mp

539

mp
senza sordino
pp *mf*

la - la - la - la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la

la - la - la - la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la

la - la - la - la la - la - la - la la Nyt Bet - - - le - he - miin!

la - la - la - la la - la - la - la la Nyt Bet - - - le - he - miin!

542

- senza sordino
mf

la - la - la - la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la

la - la - la - la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la la - la - la - la la

la - la - la - la la - la - la - la la Nyt Bet - - - le - he - miin!

la - la - la - la la - la - la - la la Nyt Bet - - - le - he - miin!

La - la - la - la la La - la - la - la la La - la - la - la la

La - la - la - la la La - la - la - la la

545

he - miin! Nyt Bet - le - he - miin! Aa aa
 he - miin! Nyt Bet - le - he - miin! Aa aa aa
 la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la
 la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la lal lal lal
 388 388 388 *mf*
 549

lä, siel - lä me nä - em - me sen, mi - tä on ta - pah - tu - nut,
 aa______ aa______ lal lal lal lal lal lal lal la
 aa______ aa______ aa______ aa______ aa______ lal lal lal lal
 aa______ aa______ aa______ aa______ aa______ aa______
 lal lal lal lal la
 aa______ aa______ aa______
 388 388 388 *diminuendo*

553

sen, min - kä Her - - ra meil - le il - moit - ti.

Ne laulajat, joille la-la on liian nopea tässä tempossa, jatkavat hyminää tahdin 555 viimeisellä säveellä tahdin 561 loppuun asti.

pp

la mm La-la-la-la-la-la-la-la

lal lal lal lal la mm La-la-la-la-la-la-la

aa aa aa mm La-la-la-la-la-la-la-la

aa aa mm La-la-la

pp

88 mp 38

557

cresc. ma sempre molto leggiero

la - la la - la - la - la - la - la - la la - la - la - la - la - la - la

cresc. ma sempre molto leggiero

la - la la - la - la - la - la - la - la la - la - la - la - la - la

cresc. ma sempre molto leggiero

la - la la - la - la - la - la - la - la la - la - la - la - la - la

cresc. ma sempre molto leggiero

la - la la - la - la - la - la - la - la la - la - la - la - la - la

88 38

560 *con sordino*

pp *mp* *mf*

la - la la - la la - la - la - la la - la - la - la
mp
 la - la - la - la la - la - la - la - la - la - la la - la - la - la - la - la - la la - la - la - la la - la - la - la
mf
 la la - la - la - la - la - la - la la - la - la - la - la - la - la la - la - la - la Nyt Bet - - - le -
mf
 la - la - la - la - la - la la - la - la - la - la - la - la la - la - la - la Nyt Bet - - - le -

88

563

la - la - la - la la - la - la - la
 la la - la - la - la
 he - miin! _____ Nyt Bet - - - le - he - miin! _____
 he - miin! _____ Nyt Bet - - - le - he - miin! _____

88 88

566 senza sordino

mf

Nyt Bet - le - he - miin!

mf

la Nyt Bet - le - he - miin!

mp

La-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la

mp

La-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la

mf

f

Siel - - lä, siel - lä me nä - em - me sen, siel - lä me

f

Siel - - lä, siel - lä me nä - em - me sen, siel - lä me

f

Siel - - lä, siel - lä me nä - em - me sen, siel - lä me

f

la Siel - - lä, siel - lä me nä - em - me sen, siel - lä me

f

mf

574

nä - em - me sen, mi - tä on ta - pah - tu - nut.
 nä - em - me sen, mi - tä on ta - pah - tu - nut.
 nä - em - me sen, mi - tä on ta - pah - tu - nut.
 nä - em - me sen, mi - tä on ta - pah - tu - nut.

577

rall.

Aa la-la-la-la la-la-la-la la-la-la-la la
 Aa dim.
 Aa dim.
 Aa dim.

rall.

15. EVANKELISTA

Adagietto ♩ = 63

VIOULU
ALTTOVIULU
NAISKUORO (SSAA)

mf *flempeästi* 3 He läh-ti-vät kii-rees - ti ja löy-si-vät Ma-ri-an ja Joo-se-fin ja lap-sen, jo-ka ma-ka-si sei-mes-sä.

Adagietto ♩ = 63
rauhallinen arpeggio (non arp.)

PIANO

573
espressivo
mp *pp* *p*
Tä-män näh-des-sään he ker-toi-vat, mi-tä heil-le o-li lap-ses-ta sa - not - tu. Kaik-ki, jot-ka

p

rit.
mp
kuu - li - vat pai - men - ten sa - nat, o - li - vat ih - meis - sää. Mut - ta

(non arp.) *mf* **rit.**

582 **Più tranquillo**

rit.
attacca

Ma - ri - a kät - ki sy - dä - mee - nän - sä kai - ken, mi - tä o - li ta - pah - tu - nut...

Più tranquillo

rit.
attacca

16. MARIAN TOINEN LAULU

585 **Andante ♩ = 72**

VIULU *mp* > simile *espr.*

ALTTOVIULU *mp* *espr.*

MEZZOSOPRAANO *mp* Poi - ka - ni, poi - ka - ni, si - nä, jon - ka syn - ny - tin, kuu - le tää - mää:

Andante ♩ = 72 con Ped.

PIANO *p* *poco pesante* *mp* *diminuendo*

593

poco rit. a tempo

simile

a-vaa si-nä suu - si hil - jais-ten tuo-les- ta,
hil - - - jais - ten tuo - les - ta, han-ki

poco rit. a tempo

601

oi-keut - ta, han - ki oi-keut-ta syr - ji - tyil - le. A-vaa suu - si ja an-na oi - ke-a

poco f

mf *crescendo*

608

poco sostenuto *molto rall.* *attacca*

mp

tuo-mi-o, a - ja köy - hän ja kur-jan a - si-aa.

mp

poco f *p* *poco sostenuto* *molto rall.* *dolciss.* *con calore* *attacca*

17. JOULULAULU: ECCE NOVUM GAUDIUM

617 **Cantabile** $\text{♩} = 56-60$

VIULU

ALTTOVIULU

PATARUMMUT
(C, G) ad lib.

MEZZOSOPRAANO

SOPRAANO 1

SOPRAANO 2

ALTTO 1

ALTTO 2

PIANO

Ec-ce no-vum gau-di-um, ec-ce no-vum mi - rum: Vir-go pa-rit fi - li-um, quae non no-vit vi - rum, quae non no-vit

Cantabile $\text{♩} = 56-60$

626

vi - rum, sed ut py-rus py - rum, gle-ba fert pa - py - rum, flo-rens li - li - um. Ec-ce quod na - tu - ra mu-tat su - a ju - ra,

um, aa

um, aa

um, aa

um, aa

637

virgo pa - rit pu - ra De - i fi - li - um.

u - - - um. Mun-dum De - us fle - bi - lem cer-nens in ru - i - na ro - sam de - le - cta - bi - lem

u - - - um. Mun-dum De - us fle - bi - lem cer-nens in ru - i - na ro-sam de - le - cta - bi - lem

u - - - um. Mun-dum De - us fle - bi - lem cer-nens in ru - i - na ro - sam de - le - cta - bi - lem

u - - - um. Mun - dum in____ ru - i - na ro - - - sam

647

pro-du-xit de spi - na, pro-du-xit de spi - na. Na-tum de re - gi - na, qui et me-di - ci - na, sa-lus gen-ti - um. Ec - ce quod na -

pro-du-xit de spi - na, pro-du-xit de spi - na. Na-tum de re - gi - na, qui et me-di - ci - na, sa-lus gen-ti - um. Ec - ce quod na -

pro-du-xit de spi - na, pro-du-xit de spi - na. Na-tum de re - gi - na, qui et me-di - ci - na, sa-lus gen-ti - um. Ec - ce quod na -

de____ spi - na, de____ spi - na, re - gi - na, me-di - ci - na gen - ti - um,____ na -

Viulu voi soittaa pienen G-duurissa livertelevän kadenssin, joka alkaa ja päättyy merkityin trillein. Muussa tapauksessa soitetaan nuotin mukaan.

658

cadenza ad lib.

mf *p*

mf *mf*

Ne - qui - vit di - vi - ni - tas
mp non legato, poco parlando

tu - ra mu-tat su - a ju - ra, vir - go pa - rit pu - ra De - i fi - li - um. Ne - qui - vit di - vi - ni - tas
mp non legato, poco parlando

tu - ra mu-tat su - a ju - ra, vir - go pa - rit pu - ra De - i fi - li - um. Ne - qui - vit di - vi - ni - tas
mp non legato, poco parlando

tu - ra mu-tat su - a ju - ra, vir - go pa - rit pu - ra De - i fi - li - um. Ne - qui - vit di - vi - ni - tas
f cantabile

tu - - - ra pa - rit pu - ra De - i fi - li - um. Ne - qui - vit di - vi - ni - tas

cadenza ad lib.

mp

669

mf *cantabile*

mp *f*

f *mf*

plus hu - mi - li - ta - ri, nec nost - ra car - na - li - tas ma - gis ex - al - ta - ri, ma - gis ex - al - ta - ri. De - o co - ae - qua - ri, legato

plus hu - mi - li - ta - ri, nec nost - ra car - na - li - tas ma - gis ex - al - ta - ri, ma - gis ex - al - ta - ri. De - o co - ae - qua - ri, legato

plus hu - mi - li - ta - ri, nec nost - ra car - na - li - tas ex - al - ta - ri, aa

plus hu - mi - li - ta - ri, nec nost - ra car - na - li - tas ma - gis al - ta - ri, aa

plus hu - mi - li - ta - ri, nec nost - ra car - na - li - tas ma - gis ex - al - ta - ri, aa

mf

679

pochissimo rall. al fine

giocoso

p

coe - lo col - lo - ca - ri per con - ju - gi - um. Ec - ce quod na - tu - ra

coe - lo col - lo - ca - ri per con - ju - gi - um.

aa uu

aa uu

aa uu

pochissimo rall. al fine

685

molto rit.

mu - tat su - a ju - ra, vir - go pa - rit pu - ra De - i fi - li - um.

mm

mm

mm

mm

mm

mm

molto rit.